

Nr. 64 din 28 martie 2023

Agenția Relații Funciare și
Cadastru a Republicii Moldova
info@arfc.gov.md
albina.nazarciuc@arfc.gov.md

AVIZ

*la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și la proiectul hotărârii
Guvernului pentru modificarea unor hotărâri de Guvern
(ROITE)*

1. Considerații generale

În adresa Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) a fost remisa adresarea din partea Agenției Relații Funciare și Cadastru Nr. 36/01-06/226 din 15 martie 2023 de a prezenta aviz asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și asupra proiectului hotărârii Guvernului pentru modificarea unor hotărâri de Guvern, [în continuare – proiectul de lege, respectiv, proiectul de hotărâre].

CALM a analizat prevederile proiectului hotărârii prin prisma legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă

- Legea privind administrația publică locală nr.436/2006;
- Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice;
- Legii 150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară;
- Legea nr.1543/1998 cadastrului bunurilor imobile;
- Legea nr.121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice;
- Legea drumurilor nr. 509/1995;
- Legea nr. 592/1995 privind transportul prin conducte magistrale;
- Legea aviației civile nr. 1237/1997;
- Codul navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, nr. 599/1999;
- Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere;
- Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002;
- Codul transportului feroviar nr. 309/2003,
- Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007;
- Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;
- Legea nr. 108 /2016 privind gazele naturale;
- Legea nr.209/2016 privind deșeurile;
- Legea nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării;
- Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;
- Legea apelor nr.272 din 2011;
- Hotărârea Guvernului nr. 133/2014 cu privire la crearea sistemului informațional automatizat „Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară”;
- Hotărârea Guvernului nr. 1298/2003 cu privire la crearea Sistemului Informațional Geografic Național ș.a.

3. Constatări principale:

Faptul că a fost inițiată crearea Registrului obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară încă în anul 2014, însă nici în prezent nu există premise clare că acesta va deveni unul funcțional (din 01 iunie 2024) se datorează unui șir de factori care urmează a fi elucidați și excluși, inclusiv:

nu au fost elaborate și aprobate standarde de stat, inclusiv un soft certificat al sistemului informațional geografic, pentru crearea condițiilor tehnice de funcționare eficientă a Registrului; nu au fost întreprinse măsuri în vederea automatizării tuturor instituțiilor care gestionează rețelele de infrastructură tehnico-edilitară; nu a existat un mecanism real de sancționare pentru pasivitate a titularilor de drepturi pentru omiterea îndelungată a înregistrării drepturilor; instituțiile publice responsabile de elaborarea concepțiilor sistemelor informatice de ramură (HG1298/2003) nu au întreprins măsuri de colectare de date disponibile și vectorizarea acestora într-un sistem informațional geografic național; nu a existat o obligativitate legală a furnizorilor de servicii să pună la dispoziția deținătorului Registrului toate documentele justificative privind rețelele și titularii de drepturi, precum și datelor spațiale deținute (datele vectorizate despre infrastructură; de exemplu S.A. „Apă-Canal Chișinău” deține un sistem geoinformațional pe platforma Arcgis, în care există deja toate datele care ar putea fi doar transferate în Registru pentru facilitarea și scurtarea procesului, în mod similar și alți furnizori de gaze, electricitate etc., care nu dețin doar documente de inventar / contabilitate); autoritățile publice responsabile nu au întreprins măsuri eficiente și suficiente în vederea creării Registrului; nu a fost asigurată informarea societății privind întregul proces de creare și ținere a Registrului (inclusiv înregistrarea drepturilor titularilor).

4. Propuneri asupra proiectului de lege.

Propunem următoarele modificări și completări ale proiectului de lege:

1. Art. II – Art. IX se propun a fi completate, cu noi alineate, prin care să fie instituite obligativitatea legală a furnizorilor de servicii de a pune în termen de șase luni la dispoziția deținătorului Registrului toate documentele justificative privind rețelele și titularii de drepturi asupra acestora, precum și datelor spațiale deținute.

2. La Art. IX se propune completarea cu un nou punct (cu renumerotarea) în următoarea redacție: „Instituțiile publice responsabile de elaborarea concepțiilor sistemelor informatice de ramură prevăzute în hotărârea de Guvern nr. 1298/2003 vor raporta în termen de 6 luni Parlamentului despre măsurile întreprinse de colectare a datelor disponibile (de ramură) și vectorizarea acestora într-un sistem informațional geografic”.

3. La Art. IX pct. 4 (articolul 21 (3²), cuvântul „stat” de la final se propune a fi înlocuit cu textul „respectiv, al organului central de specialitate (posesorul Registrului)”. Propunerea este necesară pentru asigurarea previzibilității și clarității „consimțământului statului”.

4. La Art. IX pct. 4 (articolul 21 (3³) se propune modificarea în următoarea redacție: „La trecerea termenului de 10 ani, considerându-se abandonate obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară, dreptul de proprietate al unității administrativ-teritoriale sau al statului înregistrat provizoriu conform alin. (3²) se va transforma în înregistrare, la cerere, după unitatea administrativ-teritorială sau stat, cu condiția că la data depunerii cererii nu este notată o acțiune în justiție prin care se contestă înscrierea în registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară”. Temei constituie art. 2017 din Codul civil (abandonarea) și faptul că urmează a fi sancționată pasivitatea titularilor de drepturi, ținându-se cont și de faptul că inițierea unor proceduri judiciare suplimentare pentru justificarea transformării înregistrărilor provizorii în înregistrări va consuma resurse esențiale autorităților publice și instanțelor de judecată.

5. La Art. IX pct. 2 (la art. 22, alin. (5) se propune modificarea și expunerea în următoarea redacție: „cuvântul ”suprafețele” din prima propoziție se completează cu textul „parametrii tehnici (suprafața, lungimea, volumul) a”; cuvintele din propoziția a doua ”Aceste suprafețe sunt aproximative și pot fi ulterior precizate” se completează cu textul „/ Acești parametri tehnici sunt aproximativi și pot fi ulterior precizați”. Temei: o marjă de aproximație o dețin nu doar parametrii tehnici ai obiectivelor de infrastructură înregistrați în procesul de înregistrare masivă, ci și terenurile, construcțiile, încăperile.

5. Propuneri asupra proiectului de hotărâre.

Propunem următoarele modificări și completări ale proiectului de hotărâre:

1. La Art. I, pct. 4) lit. j) textul „printr-un Regulament aprobat de Guvern” se propun a fi substituite cu textul „în Regulamentul cu privire la conținutul și modul de întocmire a documentelor ce servesc drept temei pentru înregistrarea obiectivului de infrastructură tehnico-edilitară” (în cazul în care există un alt Regulament aplicabil, de specificat care). În cazul în care cadrul normativ urmează abia a fi elaborat, se va repeta „soarta” Registrului din 2014 și până în prezent.

2. La Art. II (pct. 90¹⁰) textul „autorității publice locale” urmează a fi înlocuit cu textul „unității administrativ-teritoriale”.

3. La Art. II (anexa nr. 13 și anexa nr. 15) textul „autorității publice locale” urmează a fi înlocuit cu textul „unității administrativ-teritoriale”.

4. Se propune înlocuirea integrală a conceptului propus în proiectul de hotărâre și implementare a conceptului prin care să nu fie prevăzută așa numită „coordonare reciprocă” a apartenenței obiectivelor de infrastructură, astfel încât statul să își aprobe lista sa, iar consiliile locale, raionale și UTA Găgăuzia să își aprobe listele sale, iar obiectivele care se vor regăsi aprobate concomitent și în lista statului și al unităților administrativ-teritoriale vor urma procedura de clarificare suplimentară a apartenenței, după caz, și prin procese în instanța de judecată. Acest concept nu va admite blocaje și nu va admite pătrunderea în sfera autonomiei locale, în modul cum este în prezent în cazul celorlalte bunuri, proces de delimitare a cărora frânează.

Susținem aprobarea proiectului de lege și a proiectului de hotărâre cu propunerile de modificare și completare sus-menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: Igor Cristal, expert CALM,
tel. 22 35 09